

Променени чрез Духа

Историята за станалото на този ден, която откриваме в посочения текст, показва, че изливането на Святия Дух беше свързано с няколко видими белега. Тоест, нещо видимо се случи вследствие на невидимия Дух.

1. Дългото чакане

До този момент апостолите и техните сътрудници се бяха криели в горната стая, където им беше скривалището. Никой не смееше да се разхожда много-много из града. Сто и дващест души, затворени в една не много голяма стая (тогавашните стаи при тогавашната архитектура и строителни материали едва ли бяха много големи!) – това е доста неудобно. Навсякъде народ, жегга, задух. И преди всичко едно напрегнато очакване за нещо, което трябва да се случи, а все не се случва. При Възнесението на Исус Той им беше дал инструкцията да стоят там и да чакат. Каза им „не след много дни” (Деян.1:5), но какво значи това? Те може би очакваха след два-три дни вече нещо да стане. А мина седмица, осем, девет дни – и нищо. Знаем колко е неприятно да седиш някъде и да чакаш нещо да стане, което не знаеш какво точно ще е и кога ще дойде. Случва се по летищата хора да стоят с дни и да чакат самолета си. Никой не може да им даде информация колко още трябва да чакат. Времето тече бавно и бездействието е ужасно тягостно.

Но когато това, което трябваше да стане, стана, те разбраха, че това чакат. И напуснаха своята чакалня.

И до днес християните се събират в своите църкви и обичайно бройката им средно е горе-долу същата – 120 души. Това е нормалното количество хора. Има по-малки църкви, има и по-големи, но обичайната църква е някъде в този порядък. По мое мнение това е оптималната численост на една църква. Ако е по-малка, тя не може да води пълноценен духовен живот; ако е по-голяма, се превръща в нещо като фабрика, където хората минават и заминават, без някой да обърне внимание на някого. Какво правим ние в нашите църкви? Същото, каквото и онези хора на Петдесетница – стоим и чакаме нещо отгоре. Ние не чакаме някой човек да направи нещо за нас – да, хората могат да ни насърчават, да ни съветват, да ни изобличават, да ни помагат, да ни учат; но силата на църквата е в това, което идва отгоре. „Стойте и чакайте обещаното от Отца” (Деян.1:4), каза Исус на апостолите. Недейте да правите нищо, докато не дойде това, което Аз ще ви дам. Църквата е претърпяла огромни щети от инициативността на хората, от човешки методи на дейност, от стратегии и тактики. Само Святият Дух може да ни води така, че това, което правим, да бъде наистина полезно и благословено.

Но какво да чакаме? И апостолите се питаха какво има да става и как ще разберат за какво им е говорил Исус. Сигурно те се молеха усърдно, сигурно четяха разни старозаветни книги, сигурно обсъждаха и коментираха събитията. Може би някой нетърпеливо настояваше да излязат от тази стая и да започнат да правят нещо – а там имаше толкова много нетърпеливи хора, като се започне от главния апостол Петър. Сигурно имаше въздишки на нетърпение и нервни разходки насам-натам (доколкото теснотията позволяваше това). Сигурно някой избухваше от време на време и казваше на висок глас: „Какво правим тук? Защо си губим времето?”

Мнозина и днес са много нетърпеливи. Питат се: Какво правим в тази църква? Събираме се, правим все едно и също, пеем все едни и същи песни, четем все едни и същи стихове и глави, молим се за все едни и същи хора. Нищо ново не става. А какво ли искаме да става? Как ли си представяме живота на църквата, за който най-после ще можем да кажем, че ни удовлетворява напълно и не искаме нищо повече от това? Един ще каже: искаме да стават чудеса и знамения, болни да оздравяват и мъртви да

възкръсват. Друг ще каже: искаме да виждаме нови и нови спасени души. Трети ще каже: искаме да помагаме на бедните и да смекчаваме болките им. Всеки ще има право да храни своите очаквания. Но едно не бива да пропускаме: когато Святият Дух даде нещо, то си личи, че е от Него. След Петдесетница апостолите вече знаеха, че са дочакали това, което им беше казано да чакат. Но нека продължим нататък.

2. Излизане на открито

Слизането на Святия Дух доведе до отварянето на вратите и напускането на помещението, където апостолите се криеха. Те неслучайно стояха вътре. Нека си спомним, че само преди по-малко от два месеца юдеите най-жестоко, безпощадно и хладнокръвно бяха убили техния Учител. След като бяха сторили това с Него, нищо не им пречеше да постъпят по същия начин и с учениците Му. Техните ръце вече бяха окървавени и нямаше да се поколебаят да продължат по същия начин. Да се разхождаш из Ерусалим по него време и да говориш наляво и надясно, че си ученик на онзи Учител, разпънат наскоро, означаваше почти самоубийство. А апостолите, както знаем от финалните разкази на Евангелията, определено не бяха самоубийци. Те доста старателно се грижеха за безопасността си.

Изливането на Святия Дух ги подбра навън. Те повече не можеха да стоят в къщата. Святият Дух, образно казано, им подпали чергата. Когато една къща се подпали, първата работа на всеки е да грабне каквото му попадне под ръка и да бяга навън.

Това е символично. То говори, че истинското място на вярващите е навън. Не е в църквата. Има християни, които много обичат да стоят в църквата, да се възхищават на стенописите и иконите, да показват какви картини има от велики художници и какви реликви са скрити вътре. Просто не можеш да ги изкараш от църквата. Но когато все пак излязат, сякаш никога не са били там – държат се като безбожници.

Не че да се събираме и да правим всичко, което се прави в една църква е грешно или неправилно. Това има своето значение. Съвместното хваление, молитви, поучение, насърчение са огромни ценности за всяка вярваща душа. Но това не е всичко. Важно е как се държим, когато излезем навън. Там са зверовете, там са убийците на Христос, там са враговете на вярата, там са хората, които приказват каквото им хрумне, там са хората, които правят всичко, което им диктуват най-първичните страсти. Там са и хората, които се нуждаят от спасение. Там са онези, които се нуждаят от помощ и насърчение, от слово на живот и вяра.

Това, което дава нова енергия на църквата, е движението, проветряването. Църквата е слаба и болнава, когато не излиза на открито, когато си седи вътре и се занимава със себе си. Тогава започват проблемите, скуката, отегчението, шушуканията, одумките, интригите. Тя прилича на болник, който лежи на леглото и не излиза никъде, затова е блед и хилав. Прилича на цвете в саксия, което е изнежено и не би могло да устои на суровите условия на открито.

Богослуженията и всички останали общи прояви на вярващите имат своята важна роля за християните. В църква ние изживяваме вярата си, четем, слушаме, насърчаваме се взаимно. Всичко това укрепва вътрешния човек. Но идва моментът, когато трябва да отидем в света и там да покажем какво сме научили и за какво имаме сила. Както спортистът упорито тренира без публика, в тишина и усамотение, за да излезе един ден и да покаже какво може, така и ние демонстрираме истинските си способности извън църквата, във враждебно обкръжение. Лесно е в църквата да се представим за велики християни. Но истината лъсва безпощадно не там, а навън. Църквата не бива да се превръща в един таен клуб на съзаклятници, които се събират някъде и кроят някакви планове. Това е най-сигурният път тя да се лиши от бъдеще,

както и да бъде смятана от останалите хора за нещо опасно и подмолно, за секта, която готви нещо лошо.

3. Говорещите апостоли

Белег, че се случи нещо нечувано и невиджано, беше това, че апостолите проговориха. До този момент никой не беше ги чувал да говорят. Те мълчаха и се спотайваха от страх да не ги сполети същото като Исус. Но сега говореха. Хич не се притесняваха какво ще последва.

Мълчанието е хубаво нещо, но невинаги. Соломон казва: „Има време за мълчание и време за говорене” (Екл.3:7). Говоренето несправедливо е смятано за нещо излишно. Човекът е надарен със способността да изразява своите мисли и така да общува със себеподобните. Думите дават напътствие, помагат да споделим с другите своя опит, просвещават, насърчават. Думите изразяват това, което е вътре в нас. Те са отдушникът на вътрешното напрежение. Един от героите в книгата Йов признава: „Пълен съм с думи; духът в мен дълбоко ме притиска” (Йов 32:18) и добавя: „Ще проговоря, за да ми стане по-леко” (20). Да изразим чувствата си, да говорим за вълненията си – това ни облекчава и води до спадане на вътрешното напрежение. Хората, които са потискани, нямат право да говорят. Това е една от най-лошите страни на потисничеството.

Апостолите не биваше да мълчат. Те имаха да кажат толкова много и толкова важни истини. Нямахше кой друг да ги каже. Хората имаха нужда да чуят какво е станало, какво е сторил Господ Исус за този свят, какви благословения е донесъл н всеки.

Лошо е, когато християните мълчат. Лошо е, когато думата имат само светските хора. Те не могат да говорят за нещо повече от пари, икономика, търговия, политика, изкуство. Колкото и важни да са техните думи, те не могат да дадат израз на най-важното в този живот – кои сме, откъде идваме, какво търсим тук и какво ни чака. По тези въпроси само християните могат да говорят така, че с техните думи да се изразява истината. Всички други трябва да мълчат и да ги слушат. Лошо е, когато християните започнат да говорят за неща, от които не разбират. Нашата задача не е да говорим за онова, в което светските хора са по-компетентни. Нека не им даваме шанс да ни се присмиват и да имат доказателства за нашето невежество. Силата на християнското говорене е в това да припомним за вечните истини, които имат божествен произход. Силата на християнското говорене е в това да гледаме на земните неща от перспективата на вечното. От тази гледна точка ние трябва да се изказваме по всички въпроси – и на икономика, и на финанси, и на политика, и на изкуство, и на развлечения. Няма кой друг да го прави. Светските хора нямат тази гледна точка. Те говорят за всичко от гледната точка на земното. „Който е от земята, земен е и земно говори. Който идва от небето, е над всички” (Йоан 3:31), казва Господ Исус.

На Петдесетница апостолите говореха „за великите Божии дела” (Деян.2:11). Те не говореха за пари, за стоки, за пазари, за морал, за политика, за развлечения. Това разбира се не означаваше, че те не се вълнуваха от нравите на света и от начина на живот на хората. Напротив, в апостолските послания са засегнати много въпроси на ежедневието и земния живот. Сам Господ Исус настояваше Неговите ученици да не бягат от живота, а напротив, да застават точно там, където е най-зле, най-трудно, най-опасно. Но всичко това е добро, когато се прави от гледната точка на небесното и вечното. Ние нямаме намерение да се наддумваме със земните капацитети. Но когато те гледат на всичко само от позицията на този живот, тогава идва нашият ред да възразим, че гледната им точка е неправилна, затова виждат нещата по неправилен начин. Когато сърцата на хората са пълни с нетърпение да грабят ненаситно и да изблъскват

съперниците, защото животът е кратък и защото няма пред кого да отговаряме, наш ред е да им кажем, че не е така.

4. Слушащата публика

Още по-важно е, че когато апостолите говореха, имаше кой да ги слуша, да разбира техните думи и да се съгласява, че те са верни. Хората от всякакви народности и езици чуваха как апостолите им казват разбираеми неща.

Всеки може да говори каквото иска. По комунистическо не можехме да говорим, трябваше да внимаваме кой ни слуша. Слушатели имаше много, но малко говорители. Сега е обратното. Всички проговориха, всички имат какво да кажат и го смятат за нещо от съдбовна важност. Но няма вече кой да слуша. Да се стигне до гласност беше трудно, но се пропускаше тази подробност, че ако всички получат правото да говорят свободно, няма да има кой да слуша. Думите изгубиха своята сила, защото се предлагат в прекалено големи количества.

Защо християнското послание не намира подобаващ прием в слушателите? Може би защото се мъчим да смесим божественото със земното. Двете неща наистина са много тясно преплетени – няма как да говорим за вечното, без да стане дума как да се държим тук и сега, как да посрещаме земните несгоди и как да се борим със земните неправди. Но ние никога не бива да слизаме на по-ниска гледна точка, а да си оставаме на височината на вечното. От него да гледаме на всичко – и икономика, и социални теми, и стил на живот, и разбираня за добро и зло. Погледът от тази гледна точка е различен. Той ни разкрива истината, че не бива да се стремим с всички сили и средства към земно благополучие, а да зачитаме вечните божествени истини, дори това да накърни нашите интереси и да ни обрече на по-скромно земно положение.

Разбира се, всичко това, което казахме дотук, беше причинено от действието на Святия Дух. Само Той можеше да преобрази апостолите и да ги изкара на открито, да отвори устата им за истината и да отвори ушите на публиката. Започваше една нова епоха, в която християнските ценности щяха да играят решаваща роля.

Нека искаме Святият Дух да ни изпълва. Без Неговото въздействие и ръководство ние няма да успеем да бъдем нещо повече от едни формални християни, които са лишени от всякаква сила и не притежават никаква възможност да повлияят добре на някого. Без Неговата благодат думите ни ще бъдат лишени от власт и никой няма да ни обръща внимание. Святият Дух знае как да ни промени, за да бъдем пълноценни християни, които носят заедно със себе си „Христовото благоухание, което докарва живот” (2Кор.2:15,16). Той има способността да превръща безсилието на естествения човек в мощ на духовния човек (1Кор.2:14,15). Без Неговата намеса всичко, което правим, е недостатъчно, половинчато, безсилно, навяващо съжаление. Но там, където пламне Неговата искра, всичко става различно.